

Energi for fremtiden – Norges satsning på kjernekraft og fusjonsforskning

Norge står overfor et betydelig kraftunderskudd i tiårene fremover. Industrien trenger mer kraft, det grønne skiftet krever elektrifisering og datasentre krever betydelige mengder energi. Samtidig har debatten om kjernekraft gått fra å være en «ikke-sak» til å engasjere de fleste politiske partier.

De fleste partiene er nå positive til at vi får reaktorer i Norge. I tillegg har Høyre en politikk som sier at partiet skal legge til rette for utbygging av kjernekraft i Norge.

Kjernekraft kommer i to former: Fisjon (kjernekløyving), som er den utbredte teknologien i bruk i dag, og fusjon (sammensmelting av atomkjerner), som fortsatt er på forsknings- og utviklingsstadiet. Begge fortjener norsk oppmerksomhet.

Om fisjon

Fisjonskraft er en moden teknologi som leverer stabil, utslippsfri kraft med minimalt arealbruk. Fordelen med kjernekraft er at det har null klimautslipp og lite naturavtrykk. Ny teknologi som små modulære reaktorer (SMR) og thoriumbaserte reaktorer gjør kjernekraft tryggere og mer fleksibelt enn tidligere.

Om fusjon

Nå samarbeider 35 land om å bygge et fusjonskraftanlegg i Sør-Frankrike, kalt ITER, som har en kostnadsramme på rundt 220 milliarder kroner. Målet er at anlegget skal være fullt operasjonelt i 2035.

Fusjonskraft kan bli den ultimate energikilden: nærmest utømmelig, uten langvarig radioaktivt avfall og uten fare for atomulykker.

Norske forskere på fusjonsenergi kan ikke motta midler fra EUs forskningsprogram EUROfusion ettersom Norge ikke har sluttet seg til Euratom-avtalen. I Norge er det kun i Tromsø at det forskes på fusjonskraft. Dette er ikke tilstrekkelig for et land som har ambisjoner om å være en energinasjon.

Norge har også en unik fordel: Vi har en olje- og gassindustri med solid erfaring i å gjennomføre store og komplekse infrastrukturprosjekt som kjernekraftverk. Oslo

Oslo Unge Høyre vil:

Fisjon (kjernekraft):

- Legge til rette for utbygging av kjernekraftverk i Norge, der offentlige og private aktører finansierer utbygging, drift og dekommisjonering.
- Etablere et tydelig og forutsigbart rammeverk for godkjenning av kjernekraftverk.
- Intensivere forskningsinnsatsen på ny kjernekraftteknologi, inkludert små modulære reaktorer (SMR) og thoriumbaserte reaktorer.
- Vurdere norsk medlemskap i Det europeiske atomenergifellesskapet (Euratom) for å sikre tilgang til europeisk kompetanse og samarbeid.
- Arbeide for et tettere nordisk samarbeid om kjernekraft med Sverige og Finland, som allerede har operativ kjernekraft.
- Behandle kjernekraft på lik linje med andre energikilder med tanke på økonomisk støtte og andre muligheter.

Fusjon:

- Sikre norsk deltakelse i EUROfusion-programmet slik at norske forskningsmiljøer kan motta EU-midler til fusjonsforskning.
- Styrke bevilgningene til fusjonsforskning ved UiT og andre norske forskningsmiljøer som arbeider med plasmafysikk.
- Opprette et nasjonalt program for fusjonsforskning i regi av Forskningsrådet.
- Legge til rette for at norsk industri kan delta i leveranser til internasjonale fusjonsprosjekter som ITER.
- Utrede hvordan Norge kan bidra til internasjonal fusjonsforskning, inkludert vurdering av norsk deltakelse i ITER-samarbeidet.

Referanser:

Høyres redaksjon (2025), *Store muligheter i kjernekraft*

<https://hoyre.no/2025/11/17/store-muligheter-i-kjernekraft/>

Tallaksrud, S. (2024), *Norges 9 største partier: – Dette mener vi om kjernekraft*

<https://www.tekna.no/magasinet/vi-har-spurt-partiene-om-kjernekraft/>

https://uit.no/nyheter/artikkel?p_document_id=827887